

Cauza C-503/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

7 august 2023

Instanța de trimitere:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Piemonte (Italia)

Data deciziei de trimitere:

26 iulie 2023

Reclamantă:

Centro di Assistenza Doganale (Cad) Mellano Srl

Pârâte:

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli - Agenzia delle Dogane - Direzione Interregionale per la Liguria [, il Piemonte e la Valle d'Aosta]

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Obiectul procedurii principale

Reglementarea activității centrelor de asistență vamală (denumite în continuare „CAD”). Acțiune introdusă de un CAD la Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (Tribunalul Administrativ Regional din Piemonte) împotriva deciziei Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (Agenția Vamală și a Monopolurilor) de respingere a cererii de autorizare formulate de respectivul CAD pentru a efectua operațiuni vamale într-un loc diferit de cel al biroului vamal competent.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea considerentului (21) al Regulamentului (UE) nr. 952/2013 și a articolului 18 din acest regulament, precum și a articolelor 10 și 15 din Directiva 2006/123/CE și a articolelor 56-62 TFUE în ceea ce privește limitările teritoriale ale abilitării de a opera a CAD.

Întrebările preliminare

- 1) Articolul 18 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 coroborat cu considerentul (21) al acestuia trebuie interpretat în sensul că se opune unei dispoziții [articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992] și unei practici naționale în temeiul căreia abilitarea de a opera a CAD – centre de asistență vamală este limitată la un „loc aprobat” din raza de competență teritorială a direcției regionale/interregionale/interprovinciale în care își au sediul social, excluzând extinderea acestei abilitări de a opera la întregul teritoriu național?
- 2) Articolele 10 și 15 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului trebuie interpretate în sensul că se opun unei dispoziții [articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992] și unei practici naționale în temeiul căreia abilitarea de a opera a CAD – centre de asistență vamală este limitată la un „loc aprobat” din raza de competență teritorială a direcției regionale/interregionale/interprovinciale în care își au sediul social, excluzând extinderea acestei abilitări la întregul teritoriu național și rezervând în același timp abilitarea de a desfășura această activitate pe întreg teritoriul național numai comisionarilor în vamă?
- 3) Articolele 56-62 TFUE trebuie interpretate în sensul că se opun unei dispoziții [articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992] și unei practici naționale în temeiul căreia abilitarea de a opera a CAD – centre de asistență vamală este limitată la un „loc aprobat” din raza de competență teritorială a direcției regionale/interregionale/interprovinciale în care își au sediul social, excluzând extinderea acestei abilitări la întregul teritoriu național și rezervând în același timp abilitarea de a desfășura această activitate pe întreg teritoriul național numai comisionarilor în vamă?

Dreptul Uniunii invocat

TFUE, în special articolele 56-62;

Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, în special articolele 10 și 15;

Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, în special considerentul (21) al acestuia, precum și articolele 18 și 139;

Regulamentul delegat al Comisiei (UE) 2015/2446 din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii, în special articolul 115.

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

Hotărârile pronunțate în cauzele C-293/14, C-475/11, C-384/08, C-470/11, C-265/12, C-159/12, precum și în cauzele conexe C-570/07 și C-571/07.

Dreptul național invocat

- Decreto del Presidente della Repubblica 23 gennaio 1973, n. 43 - Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative in materia doganale (Decretul Președintelui Republicii nr. 43 din 23 ianuarie 1973 – Aprobarea textului unic al dispozițiilor legislative în domeniul vamal)

Articolul 47 alineatul 3 din acest decret prevede că „[d]eseemnarea în calitate de comisionar în vamă dă dreptul persoanei în cauză să depună declarații vamale pe întreg teritoriul național”.

- Decreto del Ministro delle finanze 11 dicembre 1992, n. 549 - Regolamento recante la costituzione dei centri di assistenza doganale (Decretul nr. 549 al ministrului finanțelor din 11 decembrie 1992 – Regulamentul privind înființarea unor centre de asistență vamală)

Articolul 1 alineatul 1 din decretul menționat prevede că „comisionarii în vamă care sunt înscriși de cel puțin trei ani în registrul profesional [...] și care își desfășoară activitatea profesională fără a fi supuși unui raport de muncă pot constitui societăți de capital, denumite CAD (centre de asistență vamală), cu un capital minim de 100 de milioane de lire, al căror unic scop este de a furniza asistență vamală [...]”.

Articolul 3 alineatul 3 din același decret prevede că „[s]ocietățile autorizate menționate la articolul 1 alineatul 1 își desfășoară activitatea pe raza teritorială a districtului vamal în care își au sediul social și se pot asocia cu societăți echivalente care își au sediul social și se află în raza de competență teritorială a unor alte direcții vamale și pot constitui grupuri europene de interes economic în conformitate cu Regulamentul (CEE) nr. 2137/85 din 25 iulie 1985 [...]”.

- Legge 25 luglio 2000, n. 213 - Norme di adeguamento dell'attività degli spedizionieri doganali alle mutate esigenze dei traffici e dell'interscambio internazionale delle merci (Legea nr. 213 din 25 iulie 2000 – Norme de adaptare a activității comisionarilor în vamă la evoluția nevoilor traficului și comerțului internațional cu mărfuri)

Articolul 3 alineatul 5 din această lege prevede că „[î]n aplicarea procedurilor simplificate, în afară de spațiile și locurile destinate efectuării operațiunilor vamale prevăzute la articolul 17 din textul unic al dispozițiilor legislative în domeniul vamal aprobate prin Decretul Președintelui Republicii nr. 43 din 23 ianuarie 1973, CAD pot prezenta mărfurile și în locurile, antrepozitele sau depozitele persoanelor în numele cărora își desfășoară ocazional activitatea și în

care sunt depozitate mărfurile, cu condiția ca aceste locuri, antrepozite sau depozite să se afle în raza de competență teritorială a circumscripției vamale pe lângă care sunt autorizați să își desfășoare activitatea”.

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii

- 1 Societatea reclamantă, cu sediul social în Cuneo, este un CAD care efectuează operațiuni vamale în numele clienților săi. Acest sediu social se află în circumscripția aflată în raza de competență teritorială a Direzione Territoriale II per la Liguria, il Piemonte e la Valle d’Aosta dell’Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (Direcției teritoriale II pentru Liguria, Piemont și Val d’Aoste din cadrul Agenției Vamale și a Monopolurilor), care este administrația pârâtă în litigiul principal.
- 2 În cadrul activității sale comerciale, reclamanta a încheiat un acord cu o societate germană pentru a efectua operațiuni vamale referitoare la Regatul Unit.
- 3 În acest scop, reclamanta a depus la direcția teritorială pârâtă o cerere de autorizare pentru aprobarea unui loc diferit de biroul vamal, pentru a putea efectua operațiuni vamale într-un antrepozit situat în provincia Vicenza. Acest antrepozit, spre deosebire de sediul social al reclamantei, nu se afla în circumscripția aflată în raza de competență teritorială a respectivei direcții teritoriale.
- 4 Prin decizia aceleiași direcții regionale, cererea reclamantei a fost respinsă în temeiul articolului 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992, potrivit căruia CAD își pot desfășura activitatea exclusiv pe teritoriul districtului vamal în care își au sediul; în speță, acest district este cel al direcției teritoriale în cauză.
- 5 Societatea reclamantă a introdus o acțiune împotriva acestei decizii de respingere la Tribunale amministrativo regionale per il Piemonte (Tribunalul Administrativ Regional din Piemonte), instanța de trimitere.

Argumentele esențiale ale părților din procedura principală

- 6 În susținerea acțiunii formulate, reclamanta arată în special că decizia atacată este contrară considerentului (21) al Regulamentului (UE) nr. 952/2013 și articolului 18 din acest regulament, precum și Directivei 123/2006/CE.
- 7 În decizia atacată, pârâta arată că reglementarea națională nu permite, în scopul efectuării operațiunilor vamale, aprobarea unui loc diferit de biroul vamal, situat în afara circumscripției aflate în raza de competență teritorială a direcției teritoriale competente. Potrivit acestei decizii, deși, în temeiul articolului 47 alineatul 3 din Decretul Președintelui Republicii nr. 43/1973, un comisionar în vamă are dreptul să efectueze operațiuni vamale pe întreg teritoriul național, această dispoziție nu se aplică totuși activității comisionarului în vamă care acționează în calitate de asociat al unui CAD. Cu alte cuvinte, un comisionar în

vamă care nu acționează în calitate de asociat al unui CAD ar putea efectua operațiuni vamale pe întreg teritoriul național, în timp ce un comisionar în vamă care acționează în calitate de asociat al unui CAD nu ar putea efectua operațiuni vamale decât în circumscripția direcției teritoriale în care se află sediul principal al respectivului CAD. În această privință, trebuie amintit că, potrivit Decretului ministerial nr. 549/1992, CAD sunt constituite de comisionari în vamă.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 8 În primul rând, instanța de trimitere consideră că dreptul vamal al Uniunii Europene, în special articolul 18 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013, nu permite nicio limitare teritorială a prestării serviciilor de intermediere vamală. În consecință, potrivit acestei instanțe, dreptul național, în special articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992 și articolul 3 alineatul 5 din Legea nr. 213/2000, nu rezultă a fi conform cu dreptul Uniunii.
- 9 În al doilea rând, instanța de trimitere arată că articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992 interzice societății reclamante, în calitate de CAD, să își desfășoare activitatea prin intermediul unei unități locale și al unui antrepozit situate în afara circumscripției Direcției teritoriale a Agenției Vamale și a Monopolurilor în care se află sediul său principal, astfel încât această dispoziție introduce restricții privind posibilitatea de desfășurare a activității prin intermediul reprezentanțelor, al sucursalelor sau al filialelor; acest lucru pare a fi contrar articolului 10 alineatul (4) din Directiva 2006/123, care permite prestatorului de servicii autorizat să aibă acces la activitatea de servicii sau să o exercite pe întreg teritoriul național, inclusiv prin înființarea de agenții, filiale, sucursale, birouri, cu excepția cazului în care o autorizație individuală acordată fiecărei stabiliri sau o limitare a autorizației la o anumită parte a teritoriului este justificată printr-un motiv imperativ de interes general; or, în speță, instanța de trimitere nu constată existența unui astfel de motiv.
- 10 În plus, potrivit instanței de trimitere, în cazul în care locurile care urmează să fie utilizate pentru operațiuni vamale sunt situate în afara circumscripției Direcției teritoriale în care CAD își are sediul principal, articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992 conduce la o interdicție de a avea de mai multe sedii pe același teritoriu național, în pofida neîndeplinirii condițiilor de necesitate și de proporționalitate prevăzute la articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123 și, prin urmare, cu încălcarea acestei dispoziții.
- 11 Curtea ar fi statuat deja că limitarea teritorială a autorizației de exercitare a unei activități de servicii constituie, în temeiul articolelor 10 și 15 din Directiva 2006/123/CE, o restricție privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii. În opinia instanței de trimitere, această constatare nu este repusă în discuție de faptul că articolul 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992 prevede posibilitatea ca CAD să acționeze în formă agregată (fie prin asociere cu societăți echivalente cu același obiect de activitate, fie prin constituirea unui grup european

de interes economic) pentru a putea furniza serviciile în afara razei teritoriale în care se află sediul lor social. Astfel, atât asocierea cu societăți echivalente, cât și constituirea unui grup european de interes economic ar putea implica costuri economice și de gestionare semnificative, care ar urma să fie suportate exclusiv de CAD, în pofida principiului, consacrat în Codul vamal al Uniunii, potrivit căruia reprezentarea în vamă este liberă, în ambele forme de reprezentare, directă și indirectă.

- 12 În al treilea rând, instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la conformitatea articolului 3 alineatul 3 din Decretul ministerial nr. 549/1992 cu articolele 56-62 TFUE, din moment ce limitarea teritorială a abilitării de a opera a unui CAD pare să constituie o restricție privind libera prestare a serviciilor, întrucât plasează CAD într-o situație defavorabilă în mod obiectiv în raport cu alți operatori.
- 13 Contrar celor susținute de pârâtă, instanța de trimitere nu consideră că exercitarea de către un CAD a activității sale în afara limitelor teritoriale menționate mai sus poate afecta cerințele de natură tehnică și profesională prevăzute pentru această activitate și, în consecință, continuitatea serviciului.
- 14 Instanța de trimitere subliniază că reglementarea națională în vigoare ar putea cauza denaturări pe piața europeană în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor și a persoanelor, în măsura în care această reglementare ar restrânge libera circulație a serviciilor în interiorul statelor și între statele membre, atât în lumina Directivei 2006/123, cât și a articolelor 56-62 TFUE.
- 15 În ceea ce privește posibilitatea de a adresa întrebări preliminare și în special existența unui interes transfrontalier, instanța de trimitere subliniază, în primul rând, efectele potențiale pe care regimul național în cauză le-ar putea produce în privința persoanelor stabilite în alte state membre, atunci când aceste persoane doresc să beneficieze de libera circulație a serviciilor, și, în al doilea rând, amintește că activitatea reclamantei implică în cazul concret două state membre (Italia, în calitate de stat al prestatorului, și Germania, în calitate de stat de destinație a serviciului).
- 16 În sfârșit, instanța de trimitere solicită aplicarea procedurii accelerate prevăzute la articolul 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, pe baza relevanței chestiunilor în discuție, care sunt chestiuni de principiu, precum și a faptului că soluționarea litigiului principal depinde exclusiv de decizia Curții.